

Collegebesluit tot kwijtschelden schulden gedeputeerden Kinderopvangtoeslagaffaire (zaaknummer 233766, 19 oktober 2021)

besluit

1. De gemeentelijke vorderingen op ouders en diens toeslagpartner die gedupeerd zijn door de problemen rondom de kinderopvangtoeslag, en daardoor recht hebben op het forfaitaire bedrag van € 30.000,-, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen, kwijt te schelden.
2. De kwijtschelding ambtshalve te verlenen als het gaat om de publieke vorderingen die binnen de beoogde reikwijdte van de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen vallen.
3. Accorderen dat de gemeenteambtenaar belast met de invordering van gemeentelijke vorderingen de kwijtschelding ambtshalve verleent.
4. Bepalen dat dit besluit in werking treedt met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking (in het elektronisch gemeentebblad) en van kracht is tot het moment dat de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen in werking treedt.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

In navolging van de kinderopvangtoeslagenaffaire zijn er afspraken gemaakt met de Belastingdienst/Toeslagen en de VNG over het herstellen van de geleden (materiële en immateriële) schade. Als onderdeel van deze hersteloperatie treedt, naar alle verwachting, op 1 januari 2022 de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen (VHT) in werking. In deze wet is geregeld dat publieke schulden van gedupeerden, kwijtgescholden zullen worden. De VNG heeft gemeenten verzocht om, vooruitlopend op de inwerkingtreding van deze wet, te besluiten om gemeentelijke vorderingen op gedupeerden kwijt te schelden.

Hiermee dragen wij bij aan het zo snel mogelijk herstellen van het vertrouwen van de gedupeerden in de overheid, alsook aan een schuldenvrije nieuwe start van deze ouders.

Argumentatie

1.1 Een groot aantal ouders zijn onevenredig benadeeld in de Toeslagenaffaire en hierdoor gedupeerd.

Het gevolg hiervan is dat deze ouders in ernstige problemen zijn gebracht en velen nog verkeren. De overheid zet zich in om recht te doen aan deze gedupeerden en gemeenten leveren aan deze hersteloperatie een belangrijke bijdrage. De inzet beperkte zich tot dusverre tot het herstellen van vertrouwen in de overheid en het bieden van een breed scala aan (niet-financiële) ondersteuning (waaronder schuldhelpverlening, gezinshulp, etc.). Een groot deel van de gedupeerden is daarnaast, als gevolg van de toeslagenaffaire, in een schuldsituatie terecht gekomen. Dit dient ook hersteld te worden.

1.2 Deze groep verdient zo snel mogelijk een schuldenvrije toekomst.

Naast de compensatieregeling en de ondersteuning, verdienen de gedupeerden een schuldenvrije toekomst, het liefst op de korte termijn. Het zo snel mogelijk kwijtschelden van publieke schulden vormt een essentieel onderdeel van het herstellen van het collectief onrecht dat deze gedupeerden door de overheid is aangedaan. Door vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Verzamelwet al over te gaan op kwijtschelding, dragen we bij aan het versnellen van het herstel.

2.1 De Verzamelwet biedt de grondslag om gemeentelijke vorderingen op gedupeerde ouders en eventuele toeslagpartners, kwijt te schelden.

De beoogde inwerkingtreding van de VHT is 1 januari 2022. Wij achten het wenselijk om, vooruitlopend op de inwerkingtreding van deze wet, te anticiperen op de VHT en hier al een besluit over te nemen. Hiermee geven wij eveneens gehoor aan de oproep van de VNG om hier eerder mee aan de slag te gaan.

Kanttekeningen en risico's

1. De Verzamelwet hersteloperatie toeslagen is nog niet ingediend bij de Tweede Kamer en dus ook nog niet in werking getreden. Dit betekent dat er mogelijk nog amendementen op de wet ingediend kunnen worden. Het is echter te voorzien dat wijzigingen van het voorstel eerder zullen leiden tot verruiming van de kwijtschelding, dan van een beperking. Daarnaast heeft de staatssecretaris

- toegezegd de kosten die gemeenten, vooruitlopend op de wetgeving, maken te vergoeden. Er is dus geen sprake van een financieel risico.
2. Voor het proces van kwijtschelden zijn actuele gegevens nodig van zowel de gedupeerde als de toeslagpartner in de zin van de Awir art.
 3. De gemeente is afhankelijk van de gegevens die de Belastingdienst/Toeslagen hierover aanlevert. De hersteloperatie is afhankelijk van het spoedig en juist aanleveren van gegevens om direct na vaststelling van het besluit over te gaan tot kwijtschelding. De VNG heeft in haar uitvoeringstoets op de conceptwetgeving, een adequate en zorgvuldige gegevensuitwisseling als randvoorwaarde voor het kwijtschelden gesteld. De eerste gegevens zijn ook al bij de contactpersoon van VMK binnengekomen. In de uitvoering zal zowel VMK als de invorderingsambtenaar toetsen of er tot kwijtschelding, zoals bedoeld in de Verzamelwet, overgegaan kan worden.

Financiën

De staatssecretaris heeft toegezegd dat alle kosten die gemeenten maken in het kader van de hersteloperatie toeslagenaffaire op basis van nacalculatie zal worden vergoed. Het betreft de bedragen van openstaande vorderingen, inclusief rente en kosten voor incasso (gerechtsdeurwaarders). Hiernaast stelt het rijk een nog vast te stellen forfaitair bedrag ter beschikking voor de uitvoering van het proces van kwijtschelding. De met de kwijtscheldings/hersteloperatie samenhangende kosten zijn dus budget-neutraal.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking

N.v.t.

Communicatie (in-en extern)

Samenvatting/kernboodschap

In navolging van de kinderopvangtoeslagenaffaire zijn er afspraken gemaakt met de Belastingdienst/Toeslagen en de VNG over het herstellen van de geleden (materiële en immateriële) schade. Als onderdeel van deze hersteloperatie treedt, naar alle verwachting, op 1 januari 2022 de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen (VHT) in werking. In deze wet is geregeld dat publieke schulden van gedupeerden, kwijtgescholden zullen worden. De gemeente Berkelland heeft besloten om, vooruitlopend op de inwerking-treding van deze wet, gemeentelijke vorderingen op gedupeerden kwijt te schelden. Hiermee dragen wij bij aan het zo snel mogelijk herstellen van het vertrouwen van de gedupeerden in de overheid, alsook aan een schuldenvrije nieuwe start van deze ouders.

Communicatie via:

Anders, namelijk

Bericht aan gedupeerde ouders

Initiatief, participatie en rol gemeente

De VNG heeft gemeenten opgeroepen om, vooruitlopend op de inwerking-treding van de wet, te besluiten om gemeentelijke vorderingen op gedupeerden kwijt te schelden. Vanuit VMK is er al een team verantwoordelijk voor het bieden van ondersteuning aan gedupeerden. Er zullen, na het ontvangen van de gegevens vanuit de Belastingdienst/Toeslagen, brieven aan de gedupeerden worden gestuurd waarin deze worden geïnformeerd over de kwijtgescholden schulden.

Het college verleent de kwijtschelding ambtshalve als het gaat om vorderingen zoals genoemd in de beoogde Verzamelwet. Uitgesloten zijn gevallen van fraude en grove (aantoonbare) schuld.

Planning en evaluatie

Na vaststellen van dit besluit kan er in principe direct worden overgegaan tot het kwijtschelden van de schulden en het informeren van de gedupeerden.

Toelichting collegevoorstel

Onderwerp: Collegevoorstel kwijtschelden schulden n.a.v. Kinderopvangtoeslagaffaire

Op 18 januari jl. heeft het kabinet aangekondigd dat schulden bij de Belastingdienst en Toeslagen en andere publieke uitvoeringsorganisaties worden kwijtgescholden. Ook gemeenten en waterschappen zijn gevraagd om openstaande vorderingen kwijt te schelden. Op de buitengewone algemene leden vergadering van de VNG van 12 februari 2021 is het voorstel over de kwijtschelding gemeentelijke vorderingen voor de gedupeerde ouders van de kinderopvangtoeslagaffaire aangenomen. Gemeenten hebben de VNG opgeroepen om hun inhoudelijk en financieel comfort te geven zodat ze over kunnen gaan tot het stoppen van beslaglegging en dwanginvordering van gemeentelijke vorderingen en het daadwerkelijk kwijtschelden.

Naar aanleiding van dit besluit van gemeenten, heeft het rijk toegezegd alle kosten die gemeenten zullen maken bij het verlenen van de kwijtschelding op basis van nacalculatie volledig te vergoeden.

Tevens is er de afgelopen maanden door de betrokken ministeries en organisaties hard gewerkt aan het creëren van een grondslag voor het kwijtschelden van de publieke schulden. Dit heeft geresulteerd in de concept Verzamelwet hersteloperatie toeslagen. Dit wetsvoorstel zal dit najaar door de staatssecretaris van financiën worden ingediend bij de Tweede Kamer. De beoogde inwerkingtreding is 1 januari 2022.

Het kabinet streeft er naar de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen in september bij de Tweede Kamer in te dienen. Dit betekent dat de wettelijke grondslag op 1 juli 2021 nog niet gerealiseerd zal zijn. Gezien het spoedeisend belang dat met kwijtschelding gemoeid is, kan niet gewacht worden tot het wetsvoorstel formeel is bekrachtigd. Het kwijtschelden van de publieke schulden biedt gedupeerde ouders rust, zekerheid en zicht op een nieuwe schuldenvrije start.

Het is wenselijk dat gemeenten anticiperen op de grondslag voor kwijtschelding die met dit wetsvoorstel wordt beoogd. Het wetsvoorstel voorziet in het met terugwerkende kracht codificeren van beleid in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag. Om die reden biedt het voorstel voldoende handvatten en zekerheid voor colleges om hierop te anticiperen middels dit besluit.